

18. Raport Karskiego

Wyjątkowym rozdziałem historii polskiej dyplomacji w okresie II wojny światowej była pomoc udzielana w rozmaity sposób obywatelom polskim narodowości żydowskiej. Nielicznym z nich udało się opuścić kraj we wrześniowej fali uchodźców. Na terenach zajętych przez III Rzeszę Żydzi zostali pozbawieni wszelkich praw obywatelskich i cywilnych, zmuszeni do zamieszkania w gettach, poddani surowym karom za łamanie przepisów dyskryminacyjnych, wystawieni na codzienną śmierć. Od roku 1941 podlegali systematycznej eksterminacji ujętej w 1942 r. w nazistowski plan całkowitej zagłady europejskich Żydów. Do 1945 roku w niemieckich obozach zagłady i w gettach straciło życie około 3 milionów polskich Żydów. Na terenach zajętych przez ZSRR od 100 do 300 tys. Żydów zostało w latach 1939-1941 deportowanych wraz z ludnością polską w głąb Związku Radzieckiego.

W historii działań związanych z sytuacją Żydów w okupowanej Polsce wyjątkową rolę odegrał Jan Karski, który przed wrześniem 1939 r. – jeszcze pod swym rodzimym nazwiskiem jako Jan Koziński – odbył staż w Konsulacie Generalnym w Londynie i po praktyce został etatowym pracownikiem w centrali MSZ. Zaangażowany w działalność konspiracyjną, pracownik Biura Propagandy i Informacji Komendy Głównej AK, odbył wiele podróży kurierskich między Polską, Francją i Wielką Brytanią. W 1942 r. Karski przekazał rządowi RP w Londynie, a następnie światowej opinii publicznej pierwsze obszernie informacje naoczego świadka o Holocauście. W lipcu 1943 r. swą relację przedstawił m.in. prezydentowi USA F.D.Rooseveltovi. Karski powiedział wówczas przywódcy światowego mocarstwa: „Jeżeli Niemcy nie zmienią metod wobec ludności żydowskiej, jeśli nie będzie interwencji Aliantów – czy to poprzez represje, czy innego rodzaju, jeśli wreszcie nie zajdą okoliczności nieprzewidziane, w ciągu półtora roku od mojego wyjazdu z Kraju ludność żydowska w Polsce, poza działaczami pracującymi w żydowskim ruchu podziemnym w łączności z nami, przestanie istnieć”. Informacje Karskiego stały się podstawą noty rządu RP z 10 grudnia 1942 r. skierowanej do rządów 26 krajów sygnatariuszy Deklaracji Narodów Zjednoczonych. Nota została następnie opublikowana w broszurze „The Mass Extermination of Jews in German Occupied Poland”, wydanej przez polskie MSZ.

PASZPORT DYPLMATYCZNY

This passport is valid for

travel via North Africa

PASSEPORT DIPLOMATIQUE

London, May 28th, 1943

For the Polish Minister for Foreign Affairs

W. Babinski

AU NOM DE LA

W. Babinski.

RÉPUBLIQUE POLONAISE

W IMIENIU SPRAW ZAGRANICZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wszystkim, komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czynimy, iż

Pan

Jan Karcki
Kurier Dyplomatyczny

urodzony w m. *Łgierz*
dnia *22 marca 1912*

udaje się za granicę

A tous ceux qui ces présentes verront faisons savoir que

M

Jan Karcki
Courrier Diplomatique

né à *Łgierz*
le *22 mars 1912*

se rend à l'étranger

Wobec czego polecamy wszystkim władzom polskim cywilnym i wojskowym oraz prosimy odpowiednie władze zagraniczne aby pozwoliły mi swobodnie przejechać i udzieliły pomocy i opieki w razie potrzeby.

Paszport niniejszy ważny jest do *31 maja 1944*

Londyn, dnia *4 maja 1943*

za Ministra Spraw Zagranicznych

En raison de quoi nous requérons les autorités civiles et militaires polonaises et prions les autorités étrangères de vouloir bien le laisser librement passer et de lui accorder aide et protection en cas de besoin.

Passeport valable jusqu'au *31 mai 1944*

Londres, le *4 mai 1943*

pour Le Ministre des Affaires Étrangères

W. Babinski
W. Babinski.

N^o **1718 L. 1218**

Podpis właściciela
Signature du porteur

Jan Karcki

Paszport dyplomatyczny wydany Karckiemu przed podróżą do USA w 1943 roku.